

ด่วนที่สุด

ที่ อบ ๐๐๑๘.๑/ฉ ๕๖๕๑๔

ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี
ถนนแจ้งสนิท อบ ๓๔๐๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ....

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุดที่ มท ๐๓๐๗.๕/ว ๓๓๖๕๕๕ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับแจ้งจากกรมการปกครองว่า อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ.... โดยมีหลักการสำคัญ เพื่อเป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสมาคมและมูลนิธิ ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงเพื่อควบคุมการดำเนินกิจการของสมาคมและมูลนิธิในปัจจุบันไม่ให้กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

เพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. ... เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงให้อำเภอประชาสัมพันธ์ประกาศของกรมการปกครอง เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ.... ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เพื่อให้ข้าราชการในสังกัดที่ทำการปกครองอำเภอ และประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... ผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

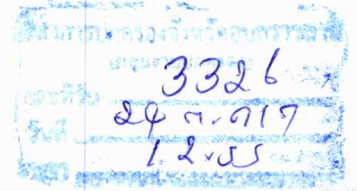
(นายสมมาภรณ์ โพธิ์)

ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร. ๐๔๕- ๓๔๔๖๑๓

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๗.๕/ว ๓๓๑๙๙๙

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. ....

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศกรมการปกครอง เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... โดยมีหลักการสำคัญ เพื่อเป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสมาคมและมูลนิธิ ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงเพื่อควบคุมการดำเนินกิจการสมาคมและมูลนิธิในปัจจุบันไม่ให้กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การจัดทำร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงขอให้จังหวัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ประกาศของกรมการปกครอง เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เพื่อให้ข้าราชการในสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัดและที่ทำการปกครองอำเภอ และประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... ผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมชัย เลิศประสิทธิ์พันธ์)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนทะเบียนมูลนิธิ และสมาคม
โทร./โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๔๔

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

ด้วยกรมการปกครอง แจ้งให้ประชาสัมพันธ์
ประกาศของกรมการปกครอง เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
เพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและ
มูลนิธิ พ.ศ.... ลว. ๒๑ ต.ค. ๖๗ ให้ข้าราชการในสังกัด
ที่ทำการปกครองจังหวัด ที่ทำการปกครองอำเภอ และ
ประชาชนทราบ

เห็นควร แจ้งอำเภอทุกอำเภอประชาสัมพันธ์ให้
ทราบโดยทั่วกัน

เพื่อโปรดทราบ และพิจารณาหากเห็นชอบโปรดลง
นามในหนังสือที่เสนอมาพร้อมนี้

(นายจักรพงษ์ ยองใย)
เจ้าจังหวัดอุบลราชธานี

ชอบ/ดำเนินการ

(นายสมมากรฐ์ โพธิ์)

ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

.....เจ้าจังหวัด
.....หัวหน้าฝ่าย
.....พิมพ์/ทาน
นางปัทมา จามรโชติสิน จนท.ปค.ชำนาญงาน

ประกาศกรมการปกครอง

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. ....

ด้วยกรมการปกครองอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... โดยมีหลักการสำคัญ เพื่อเป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสมาคมและมูลนิธิ ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงเพื่อควบคุมการดำเนินกิจการสมาคมและมูลนิธิในปัจจุบันไม่ให้กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๑ วรรคสี่ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับข้อ ๔ ของคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ กรมการปกครองจึงดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสมาคมและมูลนิธิ พ.ศ. .... ด้วยวิธีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

ทั้งนี้ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๖ ๙๕๔๔

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสมชัย เลิศประสิทธิพันธ์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

(QR Code สำหรับรับฟัง
ความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย)

“ผู้มีส่วนได้เสีย” หมายความว่า บุคคล กลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคลที่อาจจะได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์หรือน่าจะได้ประโยชน์หรือน่าจะเสียประโยชน์ในการจัดการกิจการของสมาคมหรือมูลนิธิไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและพิจารณาอุทธรณ์สมาคมและมูลนิธิ

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีกรมการปกครอง ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม ระเบียบ ประกาศ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การจัดตั้งสมาคมหรือมูลนิธิ ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน
สมาคมหรือมูลนิธิต้องมีข้อบังคับและจดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้
เมื่อได้จดทะเบียนแล้วให้เป็นนิติบุคคล

มาตรา ๗ การจดทะเบียนสมาคมหรือมูลนิธิให้ยื่นคำขอจัดตั้งต่อนายทะเบียน หรือผู้ที่
นายทะเบียนมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ขอจะเลือกยื่นคำขอดังกล่าวรวมถึงนำส่งเอกสารหลักฐานหรือสำเนาเอกสารหลักฐาน
ประกอบคำขอจัดตั้งต่อนายทะเบียนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๘ สมาคมหรือมูลนิธิอาจมีรายได้ เช่น รายได้จากการบริจาค รายได้จากการจัดงาน
การกุศล รายได้จากการเรียไร หรือรายได้ในลักษณะอื่น เพื่อดำเนินกิจการของสมาคมได้ แต่จะนำรายได้มา
แบ่งปันกันมิได้

กรณีได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินบริจาคจากองค์กร หน่วยงานหรือเอกชนต่างประเทศ
เกินจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดจะต้องรายงานต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับเงิน
อุดหนุนหรือเงินบริจาคมานั้น

หมวด ๒

คณะกรรมการกำกับและพิจารณาอุทธรณ์สมาคมและมูลนิธิ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการกำกับและพิจารณาอุทธรณ์สมาคมและมูลนิธิคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงแรงงาน เป็นกรรมการ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านสมาคม มูลนิธิ การเงิน การคลัง การบริหารจัดการ หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสมาคมสันนิบาตมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และผู้แทนสมาคมสันนิบาตสมาคมแห่งประเทศไทย

ให้อธิบดีกรมการปกครองมอบหมายข้าราชการของกรมการปกครองคนหนึ่งเป็นกรรมการ และเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการกำกับและพิจารณาอุทธรณ์สมาคมและมูลนิธิมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๕

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ติดตามและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการหรือผู้รับมอบหมายจากกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และมีได้มอบหมายให้บุคคลใดเข้าประชุมแทน ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

การประชุมกรรมการอาจดำเนินการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยกรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมก็ได้ การประชุมกรรมการโดยการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้ถือว่ากรรมการซึ่งใช้การติดต่อสื่อสารตามวรรคสามได้เข้าประชุมกรรมการ และให้นับเป็นองค์ประชุมและมีสิทธิออกเสียงในการประชุมด้วย

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๓

สมาคม

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งสมาคม

มาตรา ๑๒ การขอจดทะเบียนสมาคมนั้น ให้ผู้จะเป็นสมาชิกของสมาคมจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ร่วมกันยื่นคำขอเป็นหนังสือพร้อมบัญชีรายชื่อสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าสามสิบคนต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของสมาคมจะตั้งขึ้น

ใบสำคัญการจดทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ ข้อบังคับของสมาคมต้องมีรายการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อสมาคม

(๒) วัตถุประสงค์ของสมาคม

(๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และที่ตั้งสำนักงานสาขาทั้งปวง

(๔) วิธีรับสมาชิก และการขาดจากสมาชิกภาพ

(๕) อัตราค่าธรรมเนียมแรกเข้า และอัตราค่าบำรุง

(๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการของสมาคม ได้แก่ จำนวนกรรมการ การตั้งกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการ

(๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการสมาคม การบัญชี และทรัพย์สินของสมาคม

(๘) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่

ชื่อของสมาคมตามวรรคหนึ่ง (๑) ที่เป็นภาษาต่างประเทศจะต้องจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยที่มีการรับรองความถูกต้องมาด้วย การรับรองความถูกต้องของคำแปลเป็นภาษาไทยหรือการยินยอมรับเอกสารที่ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๑๔ เมื่อนายทะเบียนเห็นว่าคำขอและข้อบังคับถูกต้อง และวัตถุประสงค์ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่เป็นอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ และรายการซึ่งจัดแจ้งในคำขอหรือข้อบังคับสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และผู้จะเป็นกรรมการนั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗ ตลอดจนมีฐานะและความประพฤติเหมาะสมในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสมาคม ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้แก่สมาคมนั้น และประกาศการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา

ในชั้นการรับคำขอให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของราชการ

ถ้านายทะเบียนเห็นว่าในการขอจดทะเบียนไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้ผู้จดทะเบียนแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง เมื่อได้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงถูกต้องแล้วให้นายทะเบียนออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้

ถ้าผู้จดทะเบียนไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามวรรคสองภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งของนายทะเบียน หรือหากนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ตามที่ยื่นคำขอมิได้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนและแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพร้อมด้วยเหตุผลไปยังผู้จดทะเบียนทราบโดยมิชักช้า

ให้ผู้จดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อคณะกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียน

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับหนังสืออุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๒

การดำเนินกิจการของสมาคม

มาตรา ๑๕ สมาคมต้องใช้ชื่อซึ่งมีคำว่า “สมาคม” ประกอบกับชื่อของสมาคม

ให้สมาคมจัดให้มีป้ายชื่อติดไว้หน้าหรือสถานที่ซึ่งเห็นได้ชัดของสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขาของสมาคม และต้องเป็นอักษรไทยที่มองเห็นได้ชัดเจน จะมีอักษรต่างประเทศกำกับไว้ท้ายหรือใต้ชื่ออักษรไทยด้วยก็ได้ แต่จะต้องมีความหมายสอดคล้องกัน และให้แสดงใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งไว้ ณ สำนักงานในที่เปิดเผยซึ่งอาจเห็นได้ง่าย

สมาคมใดมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้ผู้จดทะเบียนแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด หากไม่แก้ไขให้ถูกต้องให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เลิกสมาคมได้

กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือสมาชิกของสมาคมจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง

มาตรา ๑๖ ให้สมาคมมีคณะกรรมการคณะหนึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจการของสมาคมและเป็นผู้แทนของสมาคมในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ภายใต้การควบคุมดูแลของที่ประชุมใหญ่

มาตรา ๑๗ ผู้จะเป็นกรรมการของสมาคมต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) อายุยี่สิบปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่ยื่นคำขอ
- (๒) มีภูมิลำเนาและถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (๓) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือคนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ พันโทษมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมเสื่อมเสียหรือไม่เหมาะสมที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสมาคม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นปรปักษ์กับการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๖) ไม่เคยถูกนายทะเบียนสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสมาคมตามมาตรา ๒๕ เว้นแต่จะพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๘ การแต่งตั้งกรรมการของสมาคมชั้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการของสมาคม ให้กระทำตามข้อบังคับของสมาคม และต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการของสมาคม หรือมูลนิธิ

กรรมการตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการของสมาคมทั้งหมด

ในระหว่างที่ยังไม่มีการจดทะเบียนกรรมการชุดใหม่ ถ้าข้อบังคับของสมาคมมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่กรรมการต่อไปจนกว่าจะได้มีการจดทะเบียนกรรมการชุดใหม่

กรณีสมาคมไม่มาจดทะเบียนแต่งตั้งกรรมการชั้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง นายทะเบียนมีอำนาจเรียกให้สมาคม หรือบุคคลที่มีหน้าที่ยื่นคำขอมารจดทะเบียนภายในเวลาที่กำหนด หากไม่มาให้ถือว่าบุคคลนั้นหรือกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ไม่สมัครใจจะเป็นกรรมการต่อไป และให้นายทะเบียนมีคำสั่งจดทะเบียนแต่งตั้งกรรมการชั้นใหม่ทั้งชุดหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่ คณะกรรมการที่เหลือมีจำนวนน้อยกว่าที่กำหนดในข้อบังคับของสมาคม ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เรียกประชุมใหญ่เพื่อมีมติเลือกคณะกรรมการใหม่ให้ครบจำนวน หากไม่อาจเลือกให้ครบจำนวนตามกำหนดในข้อบังคับหรือไม่อาจมีมติได้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้เลิกสมาคมได้

กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือสมาชิกของสมาคมจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการของสมาคมต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญอย่างน้อยปีละครั้ง ณ ท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของสมาคม เว้นแต่ข้อบังคับของสมาคมจะกำหนดให้มีการประชุม ณ ท้องที่อื่นในราชอาณาจักร

ในการเรียกประชุมใหญ่สามัญให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังกรรมการ ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนประชุม เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อรักษาสิทธิหรือประโยชน์ของสมาคม โดยจะแจ้งการนัดประชุมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดก็ได้

คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้แจ้งการนัดประชุมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดเพื่อให้สมาชิกทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของสมาคมทราบล่วงหน้าอย่างทั่วถึง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่นั้น ให้ระบุสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากัน และให้ระบุข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมติด้วย

มาตรา ๒๐ การประชุมใหญ่นั้นถ้าได้นัดเรียกหรือได้ประชุมกัน หรือได้ลงมติฝ่าฝืนบทบัญญัติพระราชบัญญัตินี้ก็ดี หรือฝ่าฝืนข้อบังคับของสมาคมก็ดี เมื่อกรรมการหรือผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดร้องขึ้นแล้ว ให้นายทะเบียนเพิกถอนมติของที่ประชุมใหญ่นั้นเสีย แต่ต้องร้องขอต่อนายทะเบียนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันลงมตินั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการในการประชุมของสมาคมให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ สมาคมต้องปฏิบัติตามข้อบังคับที่ได้จัดแจ้งไว้

ในกรณีที่สมาคมใดดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้สมาคมนั้นแก้ไขหรือระงับการดำเนินการฝ่าฝืนดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๒๒ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับจะกระทำได้ก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่ แต่ถ้าข้อบังคับของสมาคมได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมไว้ การแก้ไขเพิ่มเติมต้องเป็นไปตามที่ข้อบังคับกำหนด และต้องนำข้อบังคับที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ของสมาคม ตั้งอยู่ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ลงมติ เมื่อนายทะเบียนได้จดทะเบียนแล้วให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา ๒๓ ให้สมาคมจัดทำบัญชีอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือน อันจัดว่าเป็นรอบปีในทางบัญชีของสมาคมนั้น

งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของสมาคมกับทั้งบัญชีรายรับรายจ่าย งบดุลต้องทำให้แล้วเสร็จและจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่ของสมาคมภายในกำหนดหนึ่งร้อยสี่วันนับแต่วันที่สิ้นปีการบัญชี

มาตรา ๒๔ ให้สมาคมจัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินการ เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงานการประชุมกับสำเนางบดุลในรายปีที่ผ่านมาซึ่งผู้ชำระบัญชีที่รับอนุญาตได้รับรองความถูกต้องแล้วไปยังนายทะเบียนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

การส่งสำเนารายงานการประชุมกับสำเนางบดุลต่อนายทะเบียน อาจยื่นส่งทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอดเวลาที่ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์เปิดใช้งาน โดยชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด การยื่นสำเนารายงานการประชุมและ/หรือสำเนางบดุลทางระบบหากกระทำเสร็จสมบูรณ์ นอกเวลาทำการปกติหรือนอกวันทำการปกติราชการ ให้ถือว่าเป็นการยื่นในเวลาแรกหรือวันทำการแรกที่เปิดทำการปกติถัดไป ทั้งนี้ ให้ถือตามเวลาของระบบ

รายงานการประชุมและเอกสารประกอบการประชุม ให้เก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๒๕ สมาคมต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกสมาคมตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และให้เก็บรักษาทะเบียนดังกล่าวพร้อมหลักฐานและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงทะเบียนไว้ที่สำนักงานของสมาคมเมื่อมีการรับสมาชิกใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทะเบียนสมาชิก ให้สมาคมแจ้งการรับสมาชิกใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงนั้นต่อนายทะเบียนภายในวันที่ ๓๑ มกราคมของปีถัดไป

ให้แจ้งการรับสมาชิกใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าสมาคมใดดำเนินการอันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้กรรมการหรือสมาชิกสมาคม หรือกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง

มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสมาคม หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของสมาคมได้

ในกรณีที่คณะกรรมการสมาคม หรือกรรมการสมาคม กระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียประโยชน์ของสมาคม หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดในประการที่อาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการหรือกรรมการระงับการปฏิบัติ

(๒) ให้คณะกรรมการหรือกรรมการแก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๓) ให้คณะกรรมการหรือกรรมการหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ให้เสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๔) ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะหรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการในการใช้อำนาจของนายทะเบียนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗ เมื่อนายทะเบียนสั่งให้คณะกรรมการสมาคมพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้นายทะเบียนแต่งตั้งคณะกรรมการสมาคมชั่วคราวขึ้นคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ และมีสิทธิเช่นเดียวกับคณะกรรมการสมาคม นั้น

เมื่อนายทะเบียนสั่งให้กรรมการคนใดพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ให้สมาคมดำเนินการตั้งผู้เป็นกรรมการแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ถ้ามิได้ตั้งหรือตั้งไม่ได้ตามกำหนดเวลา และนายทะเบียนเห็นสมควร นายทะเบียนอาจแต่งตั้งสมาชิกหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งกรรมการเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระของกรรมการผู้นั้นเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน สมาคมจะตั้งกรรมการแทนหรือนายทะเบียนจะดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนหรือไม่ก็ได้

ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการหรือกรรมการนั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการสมาคมอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่ถูกนายทะเบียนสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๘ เมื่อสมาคมใดต้องเลิกไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้มีการชำระบัญชีสมาคมนั้นและให้นำความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทั้งนี้ ให้สมาคมเสนอรายงานการชำระบัญชีต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนเป็นผู้อนุมัติรายงานนั้น

มาตรา ๒๙ เมื่อได้ชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด จะแบ่งให้แก่สมาชิกของสมาคมนั้นไม่ได้ ทรัพย์สินที่เหลือนั้นจะต้องโอนให้แก่สมาคม หรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการสาธารณกุศล ตามที่ได้ระบุชื่อไว้ในข้อบังคับของสมาคม หรือถ้าข้อบังคับไม่ได้ระบุชื่อไว้ก็ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมใหญ่ แต่ถ้าข้อบังคับของสมาคมหรือที่ประชุมใหญ่มิได้ระบุผู้รับโอนทรัพย์สินดังกล่าวไว้ หรือระบุไว้แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ให้ทรัพย์สินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน